

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIET FÖRORDNING Nr 18/08

Datum

2.12.2008

Dnr

2593/01/2008

Giltighetstid

1.1.2009 – tills vidare

Upphävs

Jord- och skogsbruksministeriets föreskrift nr 47/99, Mätning med kranvåg (dnr 967/66/99)

Bemyndigande

Virkesmätninglagen (364/1991)
17 § 1 mom.

**JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRORDNING
OM ANVÄNDNING AV KRANVÅG VID MÄTNING AV VIRKE OCH ÅTSKILJNING AV
PARTIER**

I enlighet med jord- och skogsbruksministeriets beslut föreskrivs med stöd av 17 § 1 mom. i virkesmätninglagen av den 22 februari 1991 (364/1991):

1 §

Med denna förordning fastställs mätning med kranvåg som en metod för att mäta virke. Metoden beskrivs i bilaga 1. Metoden används också för att skilja åt olika virkespartier. Med denna förordning fastställs också de regionala rådensitetstabellerna i bilaga 2.

2 §

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2009.

Genom denna förordning upphävs jord- och skogsbruksministeriets föreskrift av den 13 april 1999 om kranvåg (nr 47/99).

Helsingfors den 2 december 2008

Jord- och skogsbruksminister

Sirkka-Liisa Anttila

Äldre regeringssekreterare

Maija Kaukonen

I MÄTNING MED KRANVÅG

1. Användningsområde och innehåll

Metoden är avsedd för att fastställa virkets råvikt och fastvolym med bark. Mätmetoden kan användas både i fråga om arbets- och överlåtelsemätningar. Med mätparti avses ett parti virke av samma sortiment, som kommer att mätas för bestämmande av överlåtelse- eller arbetsmängd.

Den som ansvarar för mätningen (arbetsgivaren, entreprenadgivaren, virkesköparen) ska innan mätningen påbörjas skriftligen eller på annat sätt bevisligen utreda för parterna att mätpartiet inte längre efter mätningen kan åtskiljas. Då denna metod används bör de berörda parterna godkänna att virket förs bort från mätplatsen innan mätresultatet är slutgiltigt.

Metoden kan vid överlåtelsemätning användas för virkespartier som är mindre än två fordonsklass (ca 110 m³) och för slutrester av större virkespartier, också de mindre än två fordonsklass, ifall parterna inte har kommit överens om något annat. Vid arbetsmätning finns inga motsvarande gränser. Metodens godkända exakthet är $\pm 4\%$.

Metoden mäter mätpartiets råvikt. Råvikten förvandlas till volym hjälp av virkessortimentets rådensitet (kg/m³).

2. Vägning

Mätpartiet vägs med lämpliga mätinstrument vid pålastning eller vid avlastning. Vägningen sker per gripenhet och per virkessortiment. Efter det summeras råvikterna och registreras per mätparti. Mätpartiets massa anges med 1 kg:s noggrannhet. Snö eller is dras inte av från mätresultatet.

Den som utför vägningen ska då han påbörjar proceduren försäkra sig om att det rör sig om ett nytt mätparti och att mätinstrumentet är nollat.

3. Definition av rådensitet

Rådensiteten kan fastställas på följande sätt:

- a) Man använder de rådensitetstabeller som jord- och skogsbruksministeriet har fastställt (bilaga 2) för det aktuella virkessortimentet, baserat på beståndets geografiska läge, eller
- b) Parterna kommer överens om att man använder regionala rådensitetstal för virke, som fastställts på basis av provpartier. Då rådensitetstalen uträknas skall tillräckligt många provpartier mätas, så att variationen som beror på virkets färskhet eller vilken årstid virket är avverkat jämnas ut.

Man kan inte fastställa volymen på basis av rådensiteten, då 1) virkespartiet är exceptionellt torrt eller då 2) virkespartiet är exceptionellt snöigt och isigt. Ifall man har beaktat de avvikande virkespartierna i grundmaterialet för rådensitetstabellerna och i uträkningarna (punkt b), kan man använda mätning med kranvåg.

4. Uträkning av volym

Mätpartiets volym fås genom att dela vikten (kg) med virkessortimentets rådensitet (kg/m³). Rådensiteten definieras i kapitel 3.

Mätpartiets fastvolym anges med en tiondedels kubikmeters noggrannhet (0,1 m³).

5. Fastställande av virkets kvalitet

Kvaliteten på virket som ska vägas fastställs med ögonmått eller med hjälp av de metoder som jord- och skogsbruksministeriet har fastställt. Volymen av partier som kvalitetsmässigt avviker mäts skilt.

6. Vägning noggrannheten och uppföljning av mätinstrumentets funktion

Innan man börjar väga mätpartiet bör man försäkra sig om att mätinstrumentet fungerar. Den som utför arbetet skall följa tillverkarens anvisningar. Ifall man under vägningens gång upptäcker störningar i mätinstrumentet som påverkar resultatet, avbryts vägningen omedelbart och de redan vägda mätpartierna märks ut.

Man följer med kranvågens precision genom att jämföra kranvågens mätresultat med mätresultatet från fabriken fordonsvåg eller med resultatet från kontrollvägningen av testvikter. Precisionen ska regelbundet uppföljas varje vecka vågen används. Resultaten av uppföljningen skall registreras. Precisionen för enskilda mätpartier följs inte skilt.

De mätinstrument som används vid virkesmätning skall kalibreras enligt tillverkarens anvisningar. Uppgifterna om utförda kalibreringar skall registreras.

II ANVÄNDNING AV KRANVÅG SOM EN DEL AV FABRIKSMÄTNING

Kranvågen kan användas för att skilja åt massavedspartierna vid transport och mätning vid fabriksmätningplats. I detta fall är mätningen en del av fabriksmätningen, och då följs de instruktioner som getts om detta.

Virkespartiernas råvikter vägs vid pålastningen eller vid avlastningen. Mätenhetens volym och kvalitet fastställs på fabriken mätplats med hjälp av de mätmetoder som jord- och skogsbruksministeriet har fastställt. Mätenhetens volym delas i förhållande till vikten av de enskilda partierna. Mätenheten är ett fordonsslag, vägningseenhet (= dragbil, släpvagn eller hela kombinationen) eller knippe.

Mätenheten skall lastas med virkessortiment som har så liknande rådensiteter som möjligt. Kranvågen kan inte användas för att åtskilja partierna ifall det är:

- exceptionellt torra virkespartier
- exceptionellt snöiga och isiga virkespartier.

RÅDENSITETSTABELLERNAS**Val och fastställande av rådensiteten**

Rådensiteterna i tabellen återges per område, per månad och per torrhetsgrad. Ifall mätpartiet har lagrats längre än sex veckor på sommaren (1.5.- 30.9.), skall man använda de rådensitetstabeller för halvtorr virke som finns i bilagan till denna text.

Ett tal (kg/m³) enligt nedanstående tabell som beror på att virket torkat efter drivningen under lagringen tillsätts till densiteten för färskt virke som sommartid (1.5.- 30.9.) vägts vid skogstransporten:

	Tall	Gran	Björk
Fibermassa	20	15	10
Stock	12	8	10

Ifall vägningen utförs med kranvåg i samband med fjärrtransporter, görs inga av de ovan nämnda tilläggen.

Tabell 1: Färsk granstock, rådensitet kg/m³

Månad	Södra Finland	Öster- botten	Kajanaland, Nordöstra Österbotten	Södra Lapp- land	Norra Lapland
1	840	836	816	794	785
2	844	840	820	798	789
3	833	829	810	787	779
4	812	808	789	767	759
5	788	784	766	745	737
6	768	764	746	726	718
7	759	755	738	717	710
8	762	758	741	720	712
9	774	770	752	731	724
10	790	786	768	747	739
11	806	802	783	762	754
12	822	818	799	777	769

Tabell 2: Färsk tallstock, rådensitet kg/m³

Månad	Södra Finland	Öster- botten	Kajanaland, Nordöstra Österbotten	Södra Lapp- land	Norra Lapland
1	866	862	853	844	836
2	874	870	861	852	843
3	870	866	857	848	840
4	854	850	841	833	824

5	834	830	821	813	805
6	816	812	804	796	787
7	805	801	793	785	777
8	804	800	792	784	776
9	812	808	800	792	784
10	825	821	813	804	796
11	840	836	827	819	811
12	853	849	840	832	823

Tabell 3: Färsk björkstock, rådensitet kg/m³

Månad	Södra Finland	Österbotten	Kajanaland, Nordöstra Österbotten	Södra Lappland	Norra Lappland
1	958	958	958	958	958
2	957	957	957	957	957
3	944	944	944	944	944
4	927	927	927	927	927
5	911	911	911	911	911
6	896	896	896	896	896
7	888	888	888	888	888
8	888	888	888	888	888
9	896	896	896	896	896
10	910	910	910	910	910
11	931	931	931	931	931
12	949	949	949	949	949

Tabell 4: Färsk granmassaved, rådensitet kg/m³

Månad	Södra Finland	Österbotten	Kajanaland, Nordöstra Österbotten	Södra Lappland	Norra Lappland
1	903	891	876	844	835
2	920	908	892	860	851
3	918	906	890	858	849
4	890	878	863	832	823
5	848	837	823	793	784
6	814	803	790	761	753
7	799	789	775	747	739
8	805	795	781	753	745
9	825	814	800	771	763
10	846	835	821	791	783
11	866	855	840	810	801
12	885	873	858	827	819

Tabell 5: Färsk tallmassaved, rådensitet kg/m³

Månad	Södra Finland	Österbotten	Kajanaland, Nordöstra Österbotten	Södra Lappland	Norra Lappland
1	911	902	884	852	834
2	924	915	896	864	845
3	919	910	891	859	841

4	892	883	865	834	816
5	856	847	830	800	783
6	821	813	796	768	751
7	799	791	775	747	731
8	797	789	773	745	729
9	812	804	788	759	743
10	834	826	809	780	763
11	860	851	834	804	787
12	884	875	857	827	809

Tabell 6: Färsk björkmassaved, rådensitet kg/m³

Månad	Södra Finland	Öster- botten	Kajanaland, Nordöstra Österbotten	Södra Lapp- land	Norra Lappland
1	953	943	943	943	943
2	959	949	949	949	949
3	954	944	944	944	944
4	925	916	916	916	916
5	895	886	886	886	886
6	874	865	865	865	865
7	869	860	860	860	860
8	876	867	867	867	867
9	887	878	878	878	878
10	899	890	890	890	890
11	916	907	907	907	907
12	936	927	927	927	927

Tabell 7: Halvtorr granmassaved, rådensitet kg/m³

Månad	Södra Finland	Öster- botten	Kajanaland, Nordöstra Österbotten	Södra Lapp- land	Norra Lappland
1	803	796	786	759	755
2	820	813	802	775	771
3	818	811	800	773	769
4	790	783	773	747	743
5	748	742	733	708	704
6	714	708	700	676	673
7	699	694	685	662	659
8	705	700	691	668	665
9	725	719	710	686	683
10	746	740	731	706	703
11	766	760	750	725	721
12	785	778	768	742	739

Tabell 8: Halvtorr tallmassaved, rådensitet kg/m³

Månad	Södra Finland	Öster- botten	Kajanaland, Nordöstra Österbotten	Södra Lapp- land	Norra Lappland
1	811	807	794	767	754
2	824	820	806	779	765
3	819	815	801	774	761

4	792	788	775	749	736
5	756	752	740	715	703
6	721	718	706	683	671
7	699	696	685	662	651
8	697	694	683	660	649
9	712	709	698	674	663
10	734	731	719	695	683
11	760	756	744	719	707
12	784	780	767	742	729

Tabell 9: Halvtorr björkmassaved, rådensitet kg/m³

Månad	Södra Finland	Öster- botten	Kajanaland, Nordöstra Österbotten	Södra Lapp- land	Norra Lappland
1	881	876	881	886	891
2	887	882	887	892	897
3	882	877	882	887	892
4	853	849	854	859	864
5	823	819	824	829	834
6	802	798	803	808	813
7	797	793	798	803	808
8	804	800	805	810	815
9	815	811	816	821	826
10	827	823	828	833	838
11	844	840	845	850	855
12	864	860	865	870	875